

Francistownin Koululaiset -hankkeen raportti 2/2014

Maa/alue	Botswana
Hanke	Francistownin koululaiset
Hankenumero	17410-161
Kumppani	Evangelical Lutheran Church in Botswana (ELCB)

Hankkeen kuvaus

Toivon Paikka- ohjelma on tukenut vuonna 2014 147 syrjäytymisvaarassa olevaa tai orpoa lasta ja nuorta. Iältään he ovat olleet 2 ½ ikävuodesta aina aikuisuuteen saakka. Ohjelmassa on mukana 102 kouluikäistä (alakoulusta lukioon), 31 päiväkotikäistä ja 14 jo ammattikoulutuksessa opiskelevaa.

Toimintatapoina ovat

1. varhaiskasvatus ja hoito kokopäiväisessä päiväkodissa
2. virallisen koulujärjestelmän piiristä pudonneiden lasten kuntoutus takaisin kouluun lukutaitoluokassa
3. koulussa eri asteilla olevien lasten ja nuorten seuranta ja tukitoimet
4. ammatillisen koulutuksen tukeminen
5. vanhempien tuki ja voimaannuttaminen.

Hankkeen toiminnot raportointiaikana

Elokuussa koululomalla alakouluikäiset lapset kokoontuivat kirkolle omalle leirilleen. 25 kutsutusta 24 saapui paikalle. Eli niin kuin kaikkialla, lapset nauttivat leireilyistä! Elokuu oli Botswanassa vielä aika kylmää aikaa ja niinpä leirin vetäjät katselivat hieman surullisena sitä, kuinka pienin vaatevaroin lapset oli leirille lähetetty. Pitkähihaisia ja –lahkeisia vaatteita ei juuri näkynyt ja joidenkin lasten vaatteet olivat sen oloiset, että pyykkiä ei oltu pystytty pesemään kotona vähään aikaan. Niinpä leirin tukijoukot aloittivat näiden perustarpeiden paikkaamisen. PEP-kauppa tuli taas hyvään tarpeeseen, kun 24 lapselle etsittiin verryttelypuvut. Lapsille oli jo etukäteen hankittu leiri-T-paidat ja sitten kaivettiin esiin ison pesusoikko, jossa kaikkein pinttyneimmät vaatteet liotettiin ja hangattiin puhtaiksi. Näin oli vaatetuspuoli hoidossa.

Leirin teemana oli Jumalan Armo ja Hänen huolenpitonsa. Opetusta, leikkiä, laulua, pelaamista, piirtämistä, hyvää ruokaa ja levollista yöunta luokahuoneiden lattialla siskonpedissä – siitä kaikesta oli tämä leiri koostunut. Viimeisenä päivänä joukkio kerättiin autoihin ja vietiin tutustumaan hevosiin ja ratsastamaan niillä. Tuon päivän innostuksen päätteeksi väki oli ihan puhki eikä unta tarvinnut kovasti houkutellessa.

Leiri kuvina

Yksi tämän vuoden suuri tavoite Toivon Paikka -ohjelmassa on ollut varmistaa, että kaikilla ohjelmassa olevalla yli 100 lapsella on syntymätodistus. Ilman syntymätodistusta he eivät voi saada 16 vuotta täytettyään henkilöllisyyskorttia eivätkä sen mukaisia palveluita yhteiskunnalta. Voisi sanoa, että ilman näitä dokumentteja heitä ei ole yhteiskunnan näkökulmasta olemassa.

Suurimmalla osalla lapsia dokumenttien hankkiminen on edennyt suhteellisen mukavasti. On kuitenkin ollut muutamia perheitä, joiden prosessissa ohjelman työntekijöiden aktiivista mukanaoloa on kovasti kaivattu ja joitain näitä tapauksia on vielä kesken. Esimerkkitapaukseksi voisi kertoa vaikka seuraavan:

Mokalake perheen lapset ovat syntyneet kotona, eli heistä ei ole mitään dokumentointia sairaalan rekistereissä. Perheen isällä on henkilöllisyyskortti mutta äidillä ei. Kun vanhemmat sitten ovat yrittäneet saada syntymätodistuksia lapsilleen, on vastaukseksi tullut, että äidin pitää ensin hankkia henkilöllisyyskortti itselleen. Jotta hän voisi saada ko. kortin, hänen täytyy löytää itseään 10 vuotta vanhemmat sukulaiset, jotka voivat todistaa hänen kuuluvan siihen ja siihen perheeseen ja että hän on syntynyt silloin ja silloin. No, ongelmana tässä on ainoastaan se, että perheen äiti on lähtenyt

Matkalla Tobane –kylään Selebi Phikwen lähelle (kuva: Tsholofelong arkisto)

kotikylästään yli 20 vuotta sitten teinityttönä eikä ole koskaan sen jälkeen käynyt siellä eikä pitänyt yhteyttä perheeseen. Perhe on myös köyhä ja niinpä bussimaksuun tarvittavaa rahaa ei ole. Ja arkuus palata kotiseuduille niin monen vuoden jälkeen on myös suuri.

Nyt tarvittiin apua. Desmond Mogende, Toivon Paikka –ohjelman kenttätöntekijä, pakkasi äidin ja isän autoon ja lähti matkaan. He ajoivat reilut 150 km ja saapuivat äidin kotikylään. Siellä alkoi sitten etsiminen. Kuka mahtaisi tunnistaa äidin? Kuka muistaisi hänet? Seurue kävi kylän päällikön luona kyselemässä äidin perheen vaiheista ja sieltä toimistosta löytyikin äidin veli. Sisarukset katselivat toisiaan. Näin monen vuoden jälkeen he olivat löytäneet toinen toisensa. Ihmeellistä.

Kyläpäällikkö oli hyvin valmis avustamaan seuruetta ja kirjoittamaan kirjeen, jota valtion virastossa tarvittiin henkilöllisyyskortin hankkimiseen. Sitten kuitenkin tarvittiin vielä niitä todistajia ja siihen etsintäyöhön nyt lähdettiin.

Seurue saapui yhdelle pihamaalle, jossa oli vanha, huonosti liikkuva nainen aamupuuhissaan. Hän katseli hetken aikaa äitiä ja sanoi sitten: ”Etkös sinä ole Masego?” Sillä nimellä hänet kotikylässä tunnettiin. Voi sitä iloa ja riemua, kun kadonnut perheenjäsen oli näin monen vuoden jälkeen löytynyt! Vanha rouva oli heti valmis avustamaan dokumenttien hankkimisessa, mutta sitten tarvittiin vielä kaksi muuta henkilöä apuun.

Seurue ajoi toiselle pihamaalle, missä myös muistettiin Masego. Tämä vanha, huonosti näkevä rouva oli myös heti valmis auttamaan asiaa. Lopulta löytyi vielä kolmaskin auttaja ja niin seurue lähti parinkymmenen kilometrin päähän virastotaloon. Päivä alkoi jo päättyä, kun väki saapui toimistoon suurin toivein siitä, että nyt on kaikki kunnossa ja dokumentit kasassa. Niinpä pettymys oli melkoinen, kun toimistosta sanottiin, että Masegon todistajia pitää olla kaikenkaikkiaan neljä: yksi edustaa vanhempia ja kolme muuta on sitten todistajia. Huh, siis hommaa ei saatukaan hoidettua. Ei auttanut muu kuin ajaa emännät takaisin kotipihoilleen ja loppujoukkio takaisin Francistowniin tyhjin käsin.

Matkallelähtövalmisteluja seuraamassa (Kuva: Tsholofelong arkisto)

Muutaman päivän kuluttua levännyt ja ohjeista viisastunut joukko lähti sitten uusin voimin uudelle reissulle. Nyt ei etsimiseen enää mennyt aikaa, kun vanhat rouvat olivat jo tietoisia haasteesta ja olivat valmiina apuun. Muutamien välipäivien aikana kylän päällikkö oli avustanut tätä prosessia etsien puuttuvan todistajan ja saattaen hänen tietoonsa päivän, jolloin prosessia jatkettaisiin. Niinpä Desmond vain keräili joukon autoon ja hurautti Selebi Phikwen toimistoon täyttämään papereita Masegolle. Virkailijat kutsuivat niin Masegon kuin hänen todistajiansakin haastatteluun, missä

kyseltiin monenlaista tarkentavaa kysymystä, jotta varmistettaisiin, että Masego on todellakin botswanalainen. Lopulta virkailijat ottivat vastaan lomakkeet ja hakuprosessi oli päättynyt.

Huojentunut joukkio vaelsi ulos toimistosta, Desmond kävi ostamassa koko porukalle hyvin ansaitut take away –lounaat ja itse kukin palautettiin omille kotipihoilleen. Nyt odotetaan vaan sen lopullisen henkilöllisyyskortin saapumista.

Hyvin ansaittu lounas (Tsholofelong arkisto)

On ollut mielenkiintoista huomata, että näiden hankalimpien papereiden hankkimisprosessien takana on aina joitain sosiaalisia, henkisiä ja hengellisiäkin haasteita. Niin kuin nyt Masegon tapauksessa. Lähtö kotikylästä alle 15-vuotiaana ja katoaminen sukulaisten tavoittamattomiin yli 20 vuodeksi. Tai niin kuin toisessa tapauksessa, sisarusten välinen loukkaantuminen ja anteeksiannon tarve ennen kuin lasten syntymätodistuksia saatiin kulkemaan eteenpäin. Usein Toivon Paikan työntekijät ihmettelevät, miten joidenkin asioiden hoito voi kestääkkin niin äärettömän kauan, joskus joidenkin vuosien ajan, tietämättöminä siitä, että taustalla olevat syyt pitää ensin poistaa, jotta asiat saataisiin etenemään. Jumala tietää meitä paremmin miten Hän haluaa lapsiaan autettavan. Meidän työntekijöiden tehtävä on uskollisesti vaeltaa sitä arkista sarkaa, joka meille on annettu, ja siinä arkea eläessämme saamme kokea Pyhän kosketusta. Niin kuin nyt tässä Masegon tapauksessakin.

Muuta toimintaa

Loppuvuoden aikana Toivon Paikka järjesti äitien retriitin, jossa käsiteltiin aiheena sukupuolesta johtuvaa väkivaltaa ja tarjottiin äideille viikonlopun verran helpotusta arjen huolista. Varsinkin leirin hartauselämä tuntui olevan näille 18 äidille hyvin tervetullutta ja he olivat kovin valmiita itsekin jakamaan toisilleen Jumalan Sanaa.

Marraskuussa koulunsa päättäviä ikäluokkia (alakoulu, yläkoulu, lukio ja ammattikoulu) edustavat kummioppilaat koottiin omalle leirilleen. 15 osallistujaa vietti kuuden päivän ajan yhdessä Toivon Paikan työntekijöiden kanssa pohtien itselleen ajankohtaisia kysymyksiä. Mitä tehdä jos tulokset eivät olekaan riittävän hyvät seuraavalle kouluasteelle siirtymiseen? Miten tulla toimeen pienellä opintorahalla? Mikä on tarve ja mikä halu (want /need) kun kyse on siitä mihin rahansa laittaa? Miten välttyä HIV-tartunnalta? Kuinka suojella itseä? Missä ovat minun vahvuuteni ja missä heikkouteni? Leiri oli hyvin onnistunut ja nuoret osallistuivat kaikkiin aktiviteetteihin kokopainoisesti.

Osa marraskuun leirille osallistuneista on jo saanut tuloksensa. Alakoulusta siirryttiin automaattisesti yläkouluun. Ammattikoululaisista kolme onnistui saamaan niin hyvät tulokset että he voivat jatkaa seuraavalle tasolle. Kaksi tyttöä joutuvat uusimaan kokeitaan. Yläkoulun ja lukion päättäneet odottavat vielä tuloksiansa.

Toivon Paikka on menneen vuoden aikana saanut synnytettyä pienimuotoisen nettisivuston. Amerikkalainen vapaaehtoinen Porscha Stiger synnytti sen ja nyt hänen seuraajansa Andrew Crance jatkaa sen kehittämistä ja ohjeistaa muita työntekijöitä sen käytössä. Joten käykääpä tutustumassa: <http://tsholofelong.wordpress.com/> Sinne yritetään aina saada jotain uutta asiaa siitä, mitä Toivon Paikka –ohjelmassa milloinkin on menossa.

Lasten leirin osallistujat kiittävät

Toivon Paikassa on tapahtunut vuoden vaihteessa henkilökuntamuutoksia. Koordinaattorin paikka on paikallistettu ja tehtävässä on aloittanut 1.1.2015 alkaen diakoni Bontle Masego. Hänellä on pitkä kokemus tällaisten ohjelmien koordinaattorina toimimisesta ja siksi hän tulee olemaan todella arvokas lisä Toivon Paikan henkilökuntaan. Toivotamme diakoni Masegolle Jumalan siunausta hänen uuteen tehtäväänsä.

Rukousaiheita

Rukousaiheiksi voisi jättää seuraavat asiat:

- uuden koordinaattorin asettuminen Francistowniin
- viisautta avustaa haastavia perhetilanteita
- nuorille toivon näköaloja heidän etsiessään koulutusta ja työtä
- suojelusta ja varjelusta kaikille lapsille
- Pyhän Hengen johdatusta toiminnan suunnittelemiseen ja strategian tekemiseen Toivon Paikka –ohjelmalle

Lämmin kiitos Toivon Paikan –puolesta jälleen kerran rinnallamme kulkemisesta. Yksi äiti sanoi muutama päivä sitten: ”Elämäni oli todella vaikeaa neljän lapsen kanssa siihen asti kun tulin tänne. Kun sitten tulin tietämään tämän paikan ja sain apua, on kaikki alkanut sujua. En ole enää orpo vaan minullakin on vanhemmat.”

Kiitos siitä, että toimitte Taivaallisen Isämme apulaisina tässä maailmassa!

Teksti: Marja Alastalo

Kuvat: Marja Alastalo ellei muuten mainittu